ಕೊಟ್ಟಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಅರಣ್ಯಗಳನ್ನು ಗುತ್ತಿಗೆಗೆ ಕೊಡತಕ್ಕದ್ದು ಏನಿದೆ ಅದನ್ನು ತಾವು ಮಾಡಕೂಡದು. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ಪಷ್ಟವಾದ ನಿರ್ದೇಶನಗಳನ್ನಾಗಲೀ ಅಥವಾ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಅಗಲಿ ಇವೊತ್ತಿನ ದಿವಸ ಕೊಟ್ಟಲ್ಲವೆ? ಕೊಟ್ಟದ್ದರೆ ತಮ್ಮ ನೀತಿಗೆ ವಿರೋಧವಾದ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಿದಂತಾಗುವುದಲ್ಲವೆ ?

ಶ್ರೀ ಬಿ.ಎ. ಜೀವಿಜಯ. — ನಾವು ಯಾವುದೇ ಸಲಹೆ ಅಥವಾ ನಿರ್ದೇಶನಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. 1976ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಅಂದಿನ ಸರ್ಕಾರ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ನೀತಿಯನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡ ಬೇಕೆಂದು ಆ ರೀತಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. 1978ನೇ ಇಸವಿಯಿಂದ ಅದನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದರು, ಆಗ ಈ ನೀತಿ ಯನ್ನು ದೂರದೃಷ್ಟಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದು ನನಗನ್ನಿಸುತ್ತದೆ. ಅರಣ್ಯ ಕಚ್ಚಾವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿಕೊಂಡು ಇರತಕ್ಕೆ ಬಹಳಷ್ಟು ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳಿವೆ. ಪ್ಲೇವುಡ್ ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿಗಳು ಇರಬಹುದು. ಪಾಲಿಫೈಬರ್್ಸ್ ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿಗಳು ಇರಬಹುದು. ಈ ವಿಷಯ ಮಾನ್ನಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿರಬಹುದು, 2 ಲಕದ 5 ಸಾವಿರ ಚಿನ್ ನೀಲಗಿರಿ ಮರಗಳನ್ನು ಒಪ್ಪಂದದ ಪ್ರಕಾರ ಪಾಲಿಫೈಬರ್ಸ್ಸ್ ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿಗಳಿಗೆ **ೊಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು, ಅಷ್ಟು ಮರಗಳ**ನ್ನು ಕೊಡಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಅದಕೋಸ್ಕರವಾಗಿ 1978ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಅಂದಿನ ಸರ್ಕಾರ ಒಂದು ತೀರ್ಮಾನವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಪ್ರಥಮವಾಗಿ 30ಸಾವಿರ ಹೆಕ್ಟ್ರೇರ್ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಮೈಸೂರು ಪೇಪರ್ವಾಬಲ್ಸ್ ಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. 1980ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಕನ್ನ ರ್ವೇಶನ್ ಆಕ್ಟ್ ಬಂದಮೇಲೆ ಈ ರೀತಿ ಅರಣ್ಯ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಕೊಡತಕ್ಕದ್ದರೆ ಬಗ್ಗೆ ಆ ಸರ್ಕಾರ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಅಂದಿನ ತೀರ್ಮಾನದಂತೆ ಖಾಸಗಿಯವರಿಗೆ ಅರಣ್ಣ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಕೊಡಲಿಕ್ಕೆ ನಿರ್ಧಾರ ಮಾಡಿದರು. 1984ನೆಯ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಕೆಲವೆ ನೀತಿಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ಡಿಗ್ರೇಡೆಡ್ ಫಾರೆಸ್ಟ್ ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಬಹುದೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಕೈಗಾರಿಕೆ ಗಳಿಗೆ ೩ ಅಂಡ್ ಡಿ ಅರಣ್ಯ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಅವರಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಕಚ್ಚಾಮಾಲು ಬೆಳೆದುಕೊಳ್ಳಲಿಕೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಪರಿಸರ ಈಗಾಗಲೇ ಸಾಕಷ್ಟು ಬದಲಾವಣೆಯಾಗಿದೆ. ಈಗಲೇ ಒಂದು ನೀತಿಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ಕಚ್ಚಾವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಬೆಳೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಅವರಿಗೆ ಅರಣ್ಯ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಕೊಡ ಬೇಕಾಗಿದೆ, ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಕಚ್ಚಾವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಈ ನೀತಿಯನ್ನು ಬಹುಶಃ 100–150ವರ್ಷಗಳ ದೃಷ್ಟಿಯಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಆ ನೀತಿಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ 22ಲಕ್ಷ ಹಕ್ಟೇರ್ ಕ್ಷೀಣಿಸಿದ ಅರಣ್ಯಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಪರಿವರ್ತನೆ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸಂಪನ್ಮ್ಮೂಲದ ಕೊರತೆಯಿದೆ. ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳವರು ಅವರ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಗಳನ್ನು ಅವರೇ ಪೂರೈಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಈ ನೀತಿಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸಲಾಗಿದೆ ಇದು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ವಿರೋಧವಾದ ನೀತಿಯಲ್ಲ. ಆರಣ್ಯಪ್ರದೇಶ ಪಶ್ಚಿಮ ಘಟ್ಟಗಳ ಕಡೆ ಆಲ್ಲ, ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಯೂ ನಶಿಸಿ ಹೋಗುತ್ತಿದೆ. ಇದು ಒಂದು ಪೂರಕವಾದ ಉದ್ದೇಶವೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ನಿಷಯ. ... ಮತಾಂತರ ಹೊಂದಿದ ಹರಿಜನ ಗಿರಿಜನರಿಗೆ ಮಿಾಸಲಾತಿ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ಮುಂದುವರೆಸುವುದು.

ಪ್ರ. ಸಂಖ್ಯೆ 29 (241) ಶ್ರೀ ಟಿ. ಎಸ್. ಮಣಿ (ಕೆ.ಜಿ.ಎಫ್.) — ಈ ಕೆಳಕಂಡ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಸಮಾಜ ಕಲ್ಮಾಣಮಂತ್ರಿಗಳು ದಯೆಯಿಟ್ಟು ಉತ್ತರಿಸುವರೆ ?

ಅ) ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಮಂತಾಂತರ ಹೊಂದಿದ ಹರಿಜನ ಗಿರಿಜನರಿಗೆ ಮೀಸಲಾತಿ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಿವೆಯೇ?

್ರ ಆ) ಮತಾಂತರ ಹೊಂದಿದ ಹರಿಜನ ಗಿರಿಜನರಿಗೆ ತಮಿಳುನಾಡು, ಕೇರಳ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಮೀಸ ಲಾತಿ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ನೀಡಿರುವುದು ಸರ್ಕಾರದವರ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೇ ;

ಇ) ಮೆತಾಂತರ ಹೊಂದಿದ ಕೂಡಲೇ ಹರಿಜನೆ ಗಿರಿಜನರ ಸಾಮಾಜಿಕ, ಆರ್ಥಿಕ, ಹಿಂದುಳಿಯುವಿಕೆ ಮಾಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲವಾದ್ದ ರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಮೀಸಲಾತಿ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ನೀಡಲಾಗುವುದೆಂಬ ಆಶ್ವಾಸನೆ ಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ನೀಡುವರೇ ?

ಶೀ ವಿ.ಎಲ್. ಸಾಟೀಲ್ (ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ ಮಂತ್ರಿಗಳು) .—

- ಆ) ಇವೆ
- ප) ಇಲ್ಲ.
- ಇ) ಪರಿಶಿಷ್ಟ ವರ್ಗಗಳಿಗಿರುವ ಮೀಸಲಾತಿ ಮತ್ತಿತರ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು, ಮತಾಂತರ ಹೊಂದಿದ ಪರಿಶಿಷ್ಟ್ ವರ್ಗಗಳಿಗೂ ಲಭ್ಯವಿದೆ. ಪರಿಶಿಷ್ಟ್ರ ಜಾತಿಗಳಿಗಿರುವ ಮೀಸಲಾತಿ ಮತ್ತಿತರ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಮತಾಂತರ ಹೊಂದಿದ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿಗಳವರಿಗೆ ಲಭ್ಯವಿಲ್ಲ. ರಾಜ್ಕದಲ್ಲಿ ಕ್ರೈಸ್ತ ಮತಕ್ಕೆ ಮತಾಂತರ ಹೊಂದಿದ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿಯವರನ್ನು ಹಿಂದುಳಿದ ಜಾತಿಗಳಿಂದು ಪರಿಗಣಿಸಿ, ಹಿಂದುಳಿದ ಜಾತಿಗಳಿಗಿರುವ ಮಿಸಲಾತಿ ಮತ್ತಿತರ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ನಾರಾಯಣಕುಮಾರ್. —ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿರತ್ತವರು ಕನ್ನಡ ಕಲಿತುಕೊಳ್ಳಬೇಕು, ಆಧ್ಯಕ್ಷರೇ ತಾವು ಸ್ವಲ್ಪ ಹೇಳಿ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು,—ತಾವು ಮಿತಿಮಿಾರಿ ಮಾತನಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಹತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಸರ್ಕಾರಿ ಮುಖ್ಯ ಸಚೀತರಾದ ರಾಜವರ್ಧನ್ ರವರೆ, ತಾವು ಅವರಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಬುದ್ಧಿ ಹೇಳಬೇಕು

ರ್ತು ವಿ.ಎಲ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಮಾನ್ಮ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೆ ಮತಾಂತರ ಹೊಂದಿದ ಹರಿಜನ ಗಿರಿಜನರಿಗೆ.... ಶೀ ಆರ್. ವೆಂಕಟರಾಮಯ್ಯ, —ಮಾನ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ದಯಮಾಡಿ ಆಂಗ್ಲ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸಿ ದರೆ ಸದಸ್ಮರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ.

Sri V.L. Patil.—Hon'ble Speaker Sir, Q. No. 1....... ಒಬ್ಬ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು. —ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿಯೇ ಉತ್ತರ ಹೇಳಲಿ, ಆವರಿಗೆ ಕನ್ನಡ ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ.

Sri V.L. Patil.—Speaker Sir,..............

ಶೀಜಿ ನಾರಾಯಣಕುಮಾರ್, ... ನಾನು ಕನ್ನಡಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಕೈಮುಗಿದು ಕೇಳಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ, ಮಂತ್ರಿಗಳು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿ.

ಶೀ ಜಿ. ನಾರಾಯಣಕುಮಾರ್.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಕನ್ನಡ ಬರುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ನಮ್ಮ ಎಡ ಪಂಥೀಯ ಸದಸ್ಕ್ರರೊಬ್ಬರು ಅವರಿಗೆ ಹೇಳಿಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

Sri T.S. Mani.—Why not you treat Scheduled Tribes also like Scheduled Castes?

(Interruption)

ಶ್ರೀ ಜಿ. ನಾರಾಯಣಕುಮಾರ್.—ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದ ನಂತರ ಕನ್ನಡ ಬರುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದ

ವೇಲೆ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗಬಹುದಲ್ಲೆ;

ಶೀ ಆರ್. ವೆಂಕಟರಾಮಯ್ಯ. —ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೆ ತಾವು ದಯಮಾಡಿ ಆವರನ್ನು ಕಂಟ್ರೋಲ್ ಮಾಡಿ. ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ಬಘೂನ್ ತರಹ ಮೂಡಿದರೆ ಹೇಗೆ ? ಪ್ರತಿ ಸಾರಿಯೂ ಈ ರೀತಿ ಮಧ್ಯ ಮಧ್ಯ ಎದ್ದು ನಿಂತು ಬೇರೊಬ್ಬ ಸದಸ್ಯರು ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅಡ್ಡಿ ಮಾಡಿದರೆ ಹೇಗೆ ? ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಕನ್ನಡ ಅರ್ಥವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರು ತಮಿಳಿನಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಿಬೇಕು ಎಂದು ಇದ್ದರೆ ಅದಕ್ಕೂ ಅವಕಾತ ಮಾಡಿ ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ತಾವು ದಯಮಾಡಿ ಅವರನ್ನು ಕಂಟ್ರೋಲ್ ಮಾಡಬೇಕಾ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಯಾವ ರೀತಿ ಅವರಿಗೆ ಹೇಳಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಆಮೇಲೆ ವಿಚಾರ ಮಾಡೋಣ.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ವೆಂಕಟರಾಮಯ್ಡ್ನ.—ಸರ್ಕಸ್ ನಲ್ಲಿ ಬಫೊನ್ ಇರುತ್ತಾರೆ, ಇಲ್ಲಿ ಬಫೂನ್ ತರಹ ಮಾಡಿದರೆ ಹೇಗೆ ?

ಶ್ರೀ ಜಿ. ನಾರಾಯಣಕುಮಾರ್. — ನಾನು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಆದರೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಬಘೂನ್ ಎಂದು ಮಾತನಾಡತಕ್ಕಂತಹದ್ದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಇದು ಅವರ ನೀತಿಗೆ ಹಾಗೂ ಘನತೆಗೆ ಸರಿಯಾದುದಲ್ಲ. ಅನಾವಶ್ಯಕವಾಗಿ ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಇದು ಸರಿಯಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಬಘೂನ್ ಅನ್ನತಕ್ಕಂತಹ ಮಾತನ್ನು ಅವರು ವಾಪಸ್ಸು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದ ರೆ ತಾವು ಆ ಪದವನ್ನು ಕಡತದಿಂದ ತೆಗೆದುಹಾಕಬೇಕು.

ಶೀ ಬಿ.ಎಸ್. ಯಡಿಯೂರಪ್ಪ.--ಮಾನ್ಯ ಸದ್ಮರು ಬಫೂನ್* ಎಂದು ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ನಲ್ಲ ಹೇಳಿದ್ದ ರಿಂದ ಸಹಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನೇ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದರೆ ಸಹಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ವೆಂಕಟರಾಮಯ್ಯ.—ಆ ಪದತನ್ನು ಹುಡುಕಿದೆ, ನನಗೆ ಸಿಕ್ಕಲಿಲ್ಲ. ಶ್ರೀ ಕೆ.ಎಚ್. ಶ್ರೀನಿವಾಸ್.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುವ ಸಲುವಾಗಿ ಹೇಳುವು ದಾದರೆ ಇದಕ್ಕೆ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ ಕೋಡಂಗಿ ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ

ಶ್ರೀ ಜಿ. ನಾರಾಯಣಕುಮಾರ್.--ಮಾನ್ಮ ಸದ್ಯಸರಾದ 🔌 ಕೆ. ಎಚ್. ಶ್ರೀನಿವಾಸ್ರವರು ಕೋಡಂಗಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದ ತಬ್ದವನ್ನು ದಯಮಾಡಿ ವಾಪಸ್ಸು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಕನ್ನಡದ ಬಗ್ಗೆ ಹೋರಾಟ ಮಾಡುವವನು ನಾನು. ಕನ್ನಡದ ಬಗ್ಗೆ ಅಪಮಾನವಾದರೆ ನಾನು ಸಹಿಸುವುದಿಲ್ಲ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಶ್ರೀನಿವಾಸ್ ರವರು ಕನ್ನಡದ ದ್ರೋಹಿಗಳೇನು ? ಕನ್ನಡದ ವಿರೋಧಗಳೇನು ?

^{*}ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಅಪ್ಪಣೆ ಮೇರೆಗೆ ಈ ಪದಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಹಾಕಾಲಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ.ಎಚ್. ಶ್ರೀನಿವಾಸ್. ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೆ ನಾನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ನಾರಾಯಣ ಕುಮಾರ್ರವರನ್ನು ಕೋಡಂಗಿ ಎಂದು *ಅಂತ ಹೇಳಲಿಲ್ಲ. * ಅದಕ್ಕೆ ಕನ್ನಡ ಶಬ್ದ ಸಿಗಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ವೆಂಕಟರಾಮಯ್ಯನವರು ಹೇಳಿದ್ದ ರಿಂಪ ಅವರಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುವ ಸಲುವಾಗಿ ನಾನು ಅದನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದೆ

ಹೀ ಜಿ. ನಾರಾಯಣ ಕುಮಾರ್. —ಶ್ರೀಮಾನ್ ಕೆ.ಎಚ್. ಹೀನಿವಾಸ್ ರವರು ಕನ್ನಡದವರಲ್ಲ ವೇನು ? ಅವರು ಹೆಸರು ಕನ್ನಡವಲ್ಲವೇನು ? ಅವರು ಹೆಸರು ಕನ್ನಡವಲ್ಲವೇನು ? ಅವರೀನು ಕನ್ನಡ ವಿರೋಧಿಗಳೇ ? ಕನ್ನಡದ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಹೇಳಿದಾಗ ಆ ರೀತಿ ಅವರು ಕೋಡಂಗಿ* ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ, ಆ ಪದವನ್ನು ಅವರು ದಯಮಾಡಿ ವಾಪಸ್ಸು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು,

ಶ್ರೀ ಆರ್,ಎನ್. ನಾಯಕ್.—**ಶ್ರೀಮಾನ್** ನಾರಾಯಣ ಕುಮಾರ್ರವರಿಗೆ ಬಫೂನ್* ಏನ್ನು **ಪ್ರದಕ್ಕ್ಕೆ ಕನ್ನಡದ ಶಬ್ದವನ್ನು ಹೇಳಿ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಕೆ.ಎಟ್**. ಶ್ರೀನಿವಾಸ್ ರವರು ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದ್ದಾ ರೆ.

ಶೀ ಜಿ. ನಾರಾಯಣಕುಮಾರ್,—ಕನ್ನಡದ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಕೇಳುತ್ತಿರಬೇಕಾದರೆ ಮಾನ್ಮ ಸದಸ್ಯರು **ಆ ರೀತಿ ಪದ ಪ್ರಯೋಗ ಮಾಡಿದರೆ ನಾ**ನು ಕೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಸಣ್ಣ ಹುಡುಗರೆಲ್ಲಾ ಈ ಸಭೆಗೆ ಇಲ್ಲಿಗೆ **ಬಂದು ಬಿಟ್ಟು.....**

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ರಾಜ ವರ್ಧನ್°ರವರೇ ನೀವು ಅವರಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ತಿಳುವಳಿಕೆ ಹೇಳಿ. ಈ ತರಹದ ಪರಿಸ್ಥತಿಗೆ ತರಬೇಡಿ

ಶ್ರೀ ಜಿ, ನಾರಾಯಣಕುಮಾರ್. —ಕೋಡಂಗಿ * ಎನ್ನುವ ಆ ಮಾತನ್ನು ಅವರು ವಾಪಸ್ಸು ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅವರು ಹೇಳಿರುವ ಮಾತು ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಮಾಡಿದಂತಹ ಅಪಘಾನ.

(ಗೊಂದಲ)

ಶೀ ಕೆ.ಎಚ್. ಶ್ರೀನಿವಾಸ್.— ನಾನು ಮಾನ್ಮ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಕುರಿತು ಆ ರೀತಿ ಬಫೂನ್* ಎನ್ನು ವ ಶಬ್ದವನ್ನು ಪ್ರಯೋಗ ಮಾಡಿರುವುದು ಕಡತದಲ್ಲಿದ್ದ ರೆ ನಾನು ಒಪ್ಪಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೆ, ಕನ್ನಡ ದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದರೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಒಪ್ಪಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆಂದು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಯಡಿಯೂರಪ್ಪನವರು ವಕಾಲತ್ತು ವಹಿಸಿದರು; ಶ್ರೀಮಾನ್ ವೆಂಕಟರಾಮಯ್ಯ ನವರು ಕನ್ನಡ ಪ್ರದ ನೆನಪಿಗೆ ಬರಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದ ಮೇಲೆ ಕನ್ನಡದ ಶಬ್ದವನ್ನು ಹೇಳಿದೆ ಅಷ್ಟೆ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ನಾರಾಯಣಸುಮಾರ್. — ನಾನು ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಸತ್ಕಾಗ್ರಹ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೂ ತಯಾರಿ ದ್ವೇನೆ. ಆ ಪದವನ್ನು ಕಡತದಿಂದ ತೆಗೆಸಿಹಾಕಬೇಕು. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಸದನದಲ್ಲಿ ಕ್ಷಮಾಪಣೆಯನ್ನು ಕೇಳಬೇಕು.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—* ಆ ಪದ ರೆಕಾರ್ಡಿನಲ್ಲಿದ್ದ ರೆ ಅದನ್ನು ತರಿಸಿ ನೋಡಿ ಎಕ್ಸ್ ಪಂಜ್ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಪಿ. ರತ್ನಾಕರ್.—ಬಫೂನ್ ಎನ್ನುವ ಶಬ್ದ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಎಂಬುದಾಗಿ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ವೆಂಕಟರಾಮಯ್ಯನವರು ಹೇಳಿದ ಮೇಲೆ ಕನ್ನಡದ ಗೌರವವನ್ನು ಕಾಪಾಡುವುದಕೋಸ್ಕರ ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀನಿವಾಸಾರವರು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ* ಈ ಶಬ್ಜ ಇದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಅದನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ನಾರಾಯಣ ಕುಮಾರ್.—ಅವರು ವ್ಯಾಕರಣದ ಬಗ್ಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದು ರೆಯೇ ? ಅದನ್ನು ಮೊದಲು ಹೇಳಲಿ ಅದಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಉತ್ತರವನ್ನು ನಾಮ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಖ. ರಾಚಯ್ಮ, ... ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೆ, ಬಹಳ ಚರ್ಚೆ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ.

ಆಧ್ಯಕ್ಷರು. — ಎಲ್ಲ ನಿಂತುಹೋಗಿಬಿಟ್ಟಿದೆ. ಬಿಡಿ.

ಶ್ರೀ ಕೆ,ಎಚ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಯಾವುದೇ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಬಳಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಂವಿಧಾನದ ಪ್ರಕಾರ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೂ ಹಕ್ಕು ಇದೆ, ಯಾವುದಾದರೂ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಉಪಯೋಗ ಮಾಡುವಾಗ ನಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಭಾಷೆಯನ್ನು ಬಳಸುವಾಗ ಶಬ್ದ ಪ್ರಯೋಗ ಮಾಡುವಾಗ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಶಬ್ದ ಏಕೆ ಬಂತು ? ಕನ ಡದಲ್ಲಿ ಏಕೆ ಮಾತನಾಡುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬು ದಾಗಿ ಮಧ್ಯೆ ಮಧ್ಮೆ ಎದ್ದು ನಿಂತು ಮಾತನಾಡುವುದಾದರೆ ಹೇಗೆ ? ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಅವರ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಿದರೆ ಅದು ನಮಗೆ ತಿಳಿಯುವುದಿಲ್ಲವೆಂದರೆ ಸುಮ್ಮನೆ ಇರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ, ಆದ್ದ ರಿಂದ ನೀವು ಮೊದಲು ಅವರಿಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ ಸುಮ್ಮನೆ ಇರುವಂತೆ ಹೇಳಿದರೆ ನಾವು ಸುಮ್ಮನೆ ಇರುತ್ತೇವೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ನಾನು ಅವರಿಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್.ಟ ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೆ, ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಮಾತನಾಡುವಾಗ ತಮ್ಮ ಎಲ್ಲೇ ಮೀರಿ ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಗೌರವಾನ್ಟಿತ ಸದಸ್ಯರೊಬ್ಬರು ಮಾತನಾಡತಕ್ಕಂತಹ ರೀತಿಯೇ ಇದು* ಆ ಪದವನ್ನು ಅವರು ವಾಪಸ್ಸು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಸದನದಲ್ಲಿ ಅವರು ಕ್ಷಮಾಪಣೆಯನ್ನೂ ಕೂಡ ಕೇಳಬೇಕು. ಕನ್ನಡದ ಬಗ್ಗೆ ಒಬ್ಬ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಮಾತನಾಡಿದರೆ ಇಷ್ಟೊಂದು ಟಿಕಕೆಯೇ? ಇಷ್ಟೊಂದು ಅವಹೇಳನವೇ ? ಆತ್ಮ ಗೌರವವನ್ನು ಲವಲೇಶವೂ ಇಲ್ಲದೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ್ ಖರ್ಗೆ.--ಅದಕ್ಕೆ ಏನು ಮಾಡಭೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಹೇಳಿ.

್ರೀ ಎಚ್.ಟಿ. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ.—ಕನ್ನಡದ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಇಷ್ಟೊಂದು ಟೇಕೆ ಸರಿಯಲ್ಲ. *ಆ ಪದವನ್ನು ಪ್ರಯೋಗ ಮಾಡಿದ್ದ ರಿಂದ ಅವರು ಕ್ಷಮಾಪಣೆ ಕೇಳಬೇಕು, ಮತ್ತು ಕಡತದಿಂದ ಅದನ್ನು ತೆಗೆದುಹಾಕಬೇಕು

ಶೀ ವಿ.ಎಲ್. ಪಾಟೀಲ್, —ಆ ಪದವನ್ನು ಕಡತದಿಂದ ತೆಗೆದುಹಾಕಬೇಕು,

ಶೀ ಜಿ. ನಾರಾಯಣಕುಮಾರ್.—ವಾಪಸ್ಸು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವವರೆಗೆ ನಾನು ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ನಾನೊಬ್ಬ ಕನ್ನಡದ ಅಭಿಮಾನಿ. ನನಗೆ ಅದಂತಹ ಅವಮಾನ ಇಡೀ ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೆ ಆದಂತಹ ಅವಮಾನ. ಹಿಂದೆ ಇವರು ಕನ್ನಡದ ಬಗ್ಗೆ ಏನೇನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ಕಥೆ ಇದೆ. ಅದನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಅರ್ಧ ಗಂಟಿ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಿ. ಅದರ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನೇ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ತ್ರೀಮಾನ್ ಕೆ.ಎಚ್. ಶ್ರೀನಿವಾಸ್ ರವರು ಏನು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

(ಗೊಂದಲ)

ಶ್ರೀ ಕೈಎಚ್, ಶ್ರೀನಿವಾಸ್.—ತಾವು ಕಡತವನ್ನು ತರಿಸಿ ನೋಡಿ. ನಾನು ಶ್ರೀಮಾನ್ ನಾರಾ ಯಣಕುಮಾರ್ರವವನ್ನು * ಆ ರೀತಿ ಕರೆದಿದ್ದ ರೆ ತೆಗೆದು ಹಾಕಿ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ನಾನು ವಿನಯ ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡುವುದು ಸರಿ. ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ 224 ಜನ ಮಾನ್ನ ಸದಸ್ಯರು ವಿವಿಧ ಭಾಗಗಳಿಂದ ಆರಿಸಿ ಬಂದಿ ದ್ದಾರೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ ಇದೆ. ಅವರು ಕನ್ನಡ ಮಾತನಾಡುವುದಿಲ್ಲ, ಇವರು ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಮಾತನಾಡುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲೇ ಬೆಳಗಾಂನಿಂದ ಬಂದಿರುವವರು ಮರಾಠಿ ಮಾತನಾಡುವವರು ಇದ್ದಾರೆ. ಗೆಲ್ಬರ್ಗದಿಂದ ಬಂದಿರತಕ್ಕಂತಹವರು ಉರ್ದು ಮಾತನಾಡುವವರು ಇದ್ದಾರೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ಬಳ್ಳಾರಿ ಕಡೆಯಿಂದ ಬಂದಿರತಕ್ಕಂತಹವರು ತೆಲುಗು ಮಾತನಾಡುವವರು ಇದ್ದಾರೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ಬಳ್ಳಾರಿ ಕಡೆಯಿಂದ ಬಂದಿರತಕ್ಕಂತಹವರು ತೆಲುಗು ಮಾತನಾಡುವವರು ಇದ್ದಾರೆ. ಅವರವರ ಮಾತ್ರ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಇದೆ. ಪ್ರಶ್ನೋತರ ವೇಳೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿ ಒಂದು ಮುಕ್ಕಾಲು ಗಂಟೆಯಾಯಿತು. ಇದನ್ನು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಮುಗಿ ಸೋಣ. ಮಹತ್ತರವಾದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು ಇದ್ದು ದರಿಂದ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚು ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ಇದನ್ನು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಿಟ್ಟು ಬಿಡಿ ಶಾಂತ ರೀತಿಯಿಂದ ಸಮಾಧಾನವಾಗಿ ಹಾಗೂ ಗಂಭೀರವಾಗಿ ಸದನದ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪಗಳನ್ನು ನಡೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಅನು ಮಾಡಿಕೊಡಿ. ಇದನ್ನು ಇಲ್ಲಿಗೆ ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಮುಂದೆ ಹೋಗೋಣ.

್ರೀ ಜಿ. ನಾರಾಯಣ ಕುಮಾರ್∙—ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಅವಮಾನ ಮಾಡಿದರೆ ನಾನು ಸಹಿಸುವುದಿಲ್ಲ. *ಆ ಪದವನ್ನು ಅವರು ವಾಪಸ್ಸು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅವರು ಸದನದಲ್ಲಿ ಕ್ಷಮಾಪಣೆ ಕೇಳಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ — ಅಂಥ ಪದಗಳನ್ನು ಯಾರೂ ಪ್ರಯೋಗ ಮಾಡಬಾರದೆಂಬ ಮಾತನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಒಪ್ಪ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಆ ರೀತಿ ಉಪಯೋಗ ಮಾಡಿದ್ದ ರೆ ನಾನು ದಾಖಲೆಯನ್ನು ನೋಡ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ; ಅದಕ್ಕೆ ಕಾಲಾವಕಾಶ ಬೇಕು. ಅದನ್ನು ತಾವು ನೋಡಬಹುದು. ನಮಗೆ ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಅಪಮಾನ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಇಲ್ಲ, ಅಥವಾ ಕನ್ನಡದ ಜನತೆಗೆ ಅವಮಾನ ಮಾಡಬೇಕೆಂದಾಗಲಿ, ಇಲ್ಲ. ಏನಾದರೂ ಆದರೆ ಅದು ವೈಯಕ್ತಿಕವಾಗುತ್ತದೆ. ಮಾನ್ಯ ಕೃಷ್ಣ ಪ್ಷನವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ನಾಮ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಆದ್ದ ರಿಂದ ಇದನ್ನು ತಾವು ನೋಡಿ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಿ ಎಂದು ಇಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಶೀ ವೇದಾಂತ ಹೆಮ್ಮಿಗೇ—ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಮೀಸಲಾತಿ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಲಾಗಿದೆಯೇ ಎಂದು ಕೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಎಂದರೆ ಬೇರೆ ಜನಾಂಗದವರು ಹರಿಜನರಾಗಿ ಪರಿವರ್ತನೆಯಾದರೆ ಅವರಿಗೆ ಮೀಸಲಾತಿ ಸೌಲಭ್ಯ ಕಲ್ಪಿಸಲಾಗುತ್ತದೆಯೆ ?

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು--ಈ ರೀತಿಯಾವರಿ ಸಭೆಯನ್ನು ನಡೆಸುವುದು ಹೇಗೆ ?